

Position paper t.b.v. rondetafelgesprek aanbestedingen infrastructuur

De Nederlandse infrasector staat voor een enorme opgave. We zien de nodige uitdagingen: Hoe realiseren we de energietransitie? Hoe vervangen en renoveren we komende jaren honderden bruggen, tunnels en sluizen? Hoe voorkomen we uitgedroogde velden in de zomer en natte voeten in de herfst? Hoe houden we het werk veilig en verantwoord voor onze medewerkers en partners? Hoe geven we invulling aan de CO2 reductie en hoe borgen we de waterkwaliteit in Nederland? Hoe zetten we de (eind)gebruiker en omgeving centraal in ons denken en handelen? En ook: Hoe gaan wij al dat werk verzetten in de steeds verder krimpende arbeidsmarkt?

Als we blijven doen wat we deden, lukt het niet om bijvoorbeeld de structurele bereikbaarheid van Nederland met goed onderhoud en tijdig vervanging & renovatie te realiseren. Het is tijd dat we integraal gaan samenwerken vanuit gelijkgeschakelde belangen, samen tempo maken door te sturen repeterend vermogen (meerdere objecten gebundeld aanbesteden zodat synergie wordt bereikt) én een veilige werkomgeving voorop stellen, zodat mensen 's avonds ook weer veilig thuiskomen. Het kan samen!

Eén ding is voor Heijmans heel helder: We willen onderdeel zijn van de oplossing en dus omarmen we de complexiteit van de totale opgave en zetten we een stap naar voren. Wij voelen ons betrokken voor de toekomst van Nederland. Wij geloven in de kracht van de sector en haar oplossend vermogen.

Vanuit deze overtuiging stellen wij drie suggesties voor, die afzonderlijk van elkaar bijdragen aan de oplossing, maar in gezamenlijkheid regelen wat nú nodig is.

1. Een betere balans tussen bereikbaarheid en veiligheid.

Nederland is een dichtbevolkt land met een fijnmazig wegennet van hoge kwaliteit. Om Nederland bereikbaar te houden is onderhoud & renovatie aan wegen, bruggen en viaducten van groot belang. We zien hierin steeds vaker een spanningsveld tussen uitvoerbaarheid en doorstroming. Automobilisten willen zo min mogelijk hinder ervaren tijdens hun reis. Daar tegenover staan onze vaklieden die langs de weg werken. Zij willen een veilige, gezonde werkomgeving en het liefst niet te vaak 's nachts of in de weekenden werken. Te vaak worden werkers langs de weg geconfronteerd met onbegrip en agressie. Dit heeft zijn weerslag op de aantrekkelijkheid van de sector en dus op nieuwe instroom van technici en vakmensen. Wij adviseren de commissie om werk te maken van veiligheid en actief te sturen op korte afsluitingen en duidelijke communicatie naar weggebruikers. Dit leidt aantoonbaar tot een hogere kwaliteit en lagere kosten, tot duurzamere oplossingen, het levert een forse beperking van risico's en maakt het werk aantrekkelijker voor nieuwe instroom van mensen.

2. Van repetitie naar resultaat.

Een stabiele en beheersbare reeks aanbestedingen zorgt voor rust en stabiliteit in de sector. Het stelt ons in staat bedrijfsstromen en proces in te richten en invulling te geven aan de projecten. Door repetitie en continuïteit in werkzaamheden zijn wij in staat elk volgend project effectiever en efficiënter uit te voeren. Op deze manier kunnen we kosten en risico's reduceren. Het helpt ons meer werk in minder tijd én met minder mensen uit te voeren. Hiermee geven we invulling aan de toenemende opgave, terwijl de arbeidsmarkt krimpt.

Wij adviseren de commissie opdrachtgevers actief te stimuleren om werkzaamheden in portfolio's aan te besteden, in "treintjes" met een bundeling van gelijksoortige objecten. Wij zien hierin ook een oplossing voor lagere overheaden zoals provincies en gemeenten waarbij een portfolio met kunstwerken van verschillende beheerders bijdraagt aan beheersbaarheid van de V&R-opgave. Tegelijkertijd verwachten wij dat deze portfolio's de marktinteresse vergroot.

3. Samenwerkingsgerichte contractvormen.

Wij geloven in de kracht van samenwerken en adviseren de commissie om aanbestedingsvormen die intensieve samenwerking faciliteren preferent te maken. Samenwerkingsgerichte contractvormen bieden aanzienlijke voordelen voor alle betrokken partijen. Ze bevorderen een open en transparante samenwerking waarbij risico's en verantwoordelijkheden eerlijk worden verdeeld. Een ander belangrijk voordeel is de verhoogde betrokkenheid van alle partijen. Door gezamenlijk doelen te stellen en continu in dialoog te blijven, ontstaat er wederzijds vertrouwen en begrip, wat leidt tot betere beslissingen en innovatie.

Een voorbeeld hiervan is het tweefasen-model, waarbij opdrachtgever en opdrachtnemer in de eerste fase een gezamenlijke inschatting van het project maken. Pas na goedkeuring start de tweede fase. Dit levert een aanzienlijke tijdsbesparing in de uitvoering, reduceert risico's en zorgt voor een accuratere kosteninschatting. Kortom: investeren aan de voorzijde, in het project én in elkaar, levert tal van voordelen voor het project op.

Een goede samenwerking staat ten dienste van de kosten en leidt tot minder verrassingen. Hierbij is een goede balans tussen rechtmatigheid en doelmatigheid essentieel. Immers, niet de randvoorwaarden, maar het feitelijke werk moet centraal staan.

Kortom:

- Een veilige werkomgeving voor wegwerkers en efficiëntere, kortdurende afsluitingen verbeteren de kwaliteit van onze wegen en maakt de sector aantrekkelijker voor nieuwe medewerkers. Duidelijke en tijdige communicatie richting weggebruikers is hierbij essentieel.
- Door aanbestedingen in stabiele portfolio's te bundelen, kunnen projecten effectiever en met minder mensen worden uitgevoerd, wat aansluit op de toenemende vraag en schaarste aan technisch personeel.
- Samenwerkingsgerichte contracten, zoals het tweefasen-model, stimuleren openheid, vertrouwen en innovatie, wat leidt tot lagere kosten, minder verrassingen en een doelmatiger gebruik van middelen.